

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishv mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravništvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvu: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrt 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Izet paša in drugi.

V balkanskih dogodkih se je čisto pripetilo, da se je pojavil junak, o katerem prej živ človek ni vedel. Tako so se pojavili Zekki-paša, Sukri-paša, Nazim-paša, Esad-paša, Enver-bej in sedaj — Izet paša. Kakor se vidi imajo v Carigradu precej veliko zalogo takih enodnevnih junakov.

Kdo je Izet-paša?

Albanec, ki je prišel v turško armado, tam se je popolnoma poturčil, potem so ga poslali v Nemčijo, kjer je bil v vojaški šoli, od tam se je vrnil v Carigrad in je kot nadarjen človek delal počasi in previdno svojo karijero, dokler ni prišel do ministra. Izet-paša je bil torej eden iz onih mnogih Albancev, ki so ugodne razmere v Turčiji porabili v svojo korist. Saj so razni Albanci posebno pa albanske čete in njih poveljniki igrali v turških prevratih veliko vlogo. Turki so se Albancev bali, zato so jih skušali kolikor mogoče pridobiti zase. Njih položaj je bil precej podoben kakor n. pr. nas Slovencev. Mislite si nadarjenega slovenskega sina, ki pride na Dunaj, tam ga izsolajo in ga porabijo v svoji armadi — seveda se mora poturčiti t. j. pošvabiti. Ako bi bili mi Slovenci tak uporen narod kakor Albanci, bi na Dunaju take ljudi izrabljali proti nam, kakor n. pr. zdaj izrabljajo nemčurje ali renegate. Kakor hoče nas Avstrija s te vrste ljudmi obvladati, ravno tako hoče Turčija obvladati Albance s poturčenimi Albanci. Najprej je to Turčija to skušala doseči z Esad-pašo — ker pa ta ni mogel iti preko raznih »provi-zoričnih vlad« — se je za ta korak pripravil Izet-paša. Izet-paša je sam brizgal, da je vojak — ne politik, zato ni delal nikakih političnih dogovorov, vzel je nekaj vojakov in je odšel v Albanijo. Komaj so ga še pravočasno ustavili.

Izet-paša ni sam. Ko so velesile Turke pri njih nakani zasačili, so začeli Turčin tajiti. Toda kar se jim ni posrečilo sedaj, se jim posreči drugič. Nemčija hoče Turčijo okrepiti — okrepčana Turčija pa bo hotela zopet dobiti, kar je izgubila.

Junakov, kakor je Izet-paša, je še mnogo v Carigradu in njih albansko srce bo hrepenelo po domovini, da jo ohranijo preroku in sultanu.

Nemčurji — tatovi.

V sredo dne 7. januarja 1914. vršila se je pri okrajnem sodišču v Slovenski Bistrici zadnja glavna obravnava v kazenski zadevi železniškega uradnika Grosa proti železniškemu uradniku Novaku. Zasebni obtožitelj Gros kakor obtoženez Novak, sta pristna »Germana« od nog do glave in uradnika na naši po-

staji. Prvega je zastopal ptujski odvetnik dr. Plachki, slednjega pa slovenje bistriški odvetnik dr. Janeschitz. Pripomniti moramo, da je klient dr. Plachkega gospod Gros načelnik Državne zveze nemških železničarjev in kot tak seveda zagrižen nasprotnik Slovencev, osobito pa slovenskih železničarjev, tako uradnikov kakor uslužbencev. Novak se je v prvi svojih tovarišev na postaji na Pragarskem o Grosu kot načelniku Državne zveze nemških železničarjev izrazil, da bo zveza pod njegovim načelstvom nazadovala, da jo bodo vsi železničarji zapustili in da ji grozi pod Grosom vodstvom celo razpad. Obenem pa je Grosu očital tudi goljufijo. Gros je kajpada proti Novaku vložil zasebno obtožbo zaradi razžaljenja časti, in tako je moral celi regiment naših železniških uradnikov v vrho pričevanja nastopiti pred c. kr. okr. sodiščem v Slovenski Bistrici. Ker se razgreta teytonska kri na noben način ni mogla ohladiti, je sodnik pričel z razpravo — Novak pa je za očitane goljufije nastopil proti zasebnemu obtožitelju Grosu dokaz resnice, ki se mu je mu sijajno posrečil v največjo blamažo dr. Plachkija in nemških železničarjev, ki so si izvolili načelnikom državne zveze železničarjev človeka, ki je kot železniški uradnik v Ptuj izrabljaj uradniško avtoriteto in zaupanje v to, da je pod fingiranim naslovu naročeval iz južnih krajev razne delikatese, katere je nato sam zavžil, ne da bi jih bil tudi poplačal. Predlagane priče so te obtoženceve navedbe v polni meri potrdile, na kar je sodnik Novaka obsodil na 80 K. denarne globe dočim ga je od obtožbe zaradi očitane goljufije vsled doprinešenega dokaza oprostil, kazenske spise pa odstopil državnemu pravništvu, da bo tudi sodniško deklariranega goljufa Grosa zadela roka pravice in zaslužena kazen. V življenju spodnjestajerskih Slovencev, posebno pa v razvoju naše železniške organizacije na Spodnjem Štajerskem je ta dogodek naravnost markantnega pomena. Državnemu in delalnemu poslancu in predsedniku »Südmarke« Wastianu, zakletemu sovražniku našega narodnega gibanja, pridružil se je sedaj načelnik Državne zveze nemških železničarjev, železniški uradnik Gros, veren učenec in vnet častilec Wastianov in njegov zvest posnemovalce v prid obiranja tuje lastnine. Pred kratkim vršil se je v Mariboru impozanten shod slovenskih železničarjev, na katerem se je razpravljalo med drugim tudi o ustanovitvi narodne železniške organizacije pri nas na Pragerskem. Dobro je ta misel in sedaj so tla za ustanovitev podružnice na Pragerskem ugodna. Zatorej na delo, slovenski železničarji, tekmuje med seboj v delu, nemškonalcem pa prepustimo medsebojno tekovanje v — lumparijah.

„Johance“ še ne bo konec.

Nova odkritja.

Kdor ni gluhi in slep, ta je moral že pri zadnjem procesu proti Johanci v Ljubljani spoznati, da tega procesa še ne bo konec. To pa zato, ker je prva razprava pustila toliko okolnosti nejasnih, da se čudom čudimo, kako je mogel pri tej razpravi pridobiti material služiti oz. zadostovati za pravorek. Pribijemo, da ne mislimo, da bi se bilo to zgodilo namenoma; temveč zgodilo se je vsled preziranja etičnih in psiholoških momentov. Moderni pravniki se pa ne morejo zadovoljiti s takšnim postopanjem. Prosta volja zločinca je tako minimalna, da je v 99 slučajih zločinec orodje ne pa subjekt zločina. In ravno v Johancini zadevi, kjer se je šlo v prvi vrsti za čudež in njegov postanek oz. vzdrževanje v drugi vrsti šele za denar, ki so ga ljudje izdali za maše. Sodišče se je moralo presojati le to drugo dejstvo, toda moglo in moralo bi pa presoditi tudi čudež in njegove povzročitelje, ker, ker prvo dejstvo tvori podlago za posledico.

V Ljubljani tedaj se to ni zgodilo, zgodilo se bo pa najbrže v Reki, ker se z vsilo dela na to, da se najde impresarije Johancinih čudežev in da se jih pože pred sodišče. Naši impresariji bodo srečnejši, ti uidejo zasluženi obsodbi, ki bi jo za svojo prislula pisma in svoj proslul izrek »Ne-kaj pa le nuca!« zaslužili.

Ozadije goljufij. — Tretji škof.

Johancin čudež je izza ljubljanskega procesa, v katerem se tiče Johance, popolnoma jasen in se ga da razumeti.

Le poglejmo! Vstopila bi rada k benediktinkam, toda prednica Jožefa ji je rekla, da še ni dovolj pridna in sveta in da naj dela tako, da postane kakor Katarina Emerich. Prednica Jožefa jo pouči, kako lahko takšna postane: polije naj se s krvjo in naj

Kaj avstrijska je ustava? To državna je naprava; če ničesar ne napravi, se jo kratkoma — ustavi.

Paragrafe ima država, da obesi se ustava, ko zdihuje v smrtni muki vesele se orli, čuki.

A minister, brihtna glava, ta nikol ne obupava, kar je po njegovi glavi, je v ustavi — in postavi.

simulira trpljenje. Nimamo prav nobenega povoda ne verjeti Johanci, ki je tudi druge za njo obteževalno okolnostjo z isto prostodušnostjo (ne predrznostjo!) pripovedovala, kakor omenjeno in še druge zadeve. Polivanje s krvjo in telečo krvjo se ji je v začetku studilo in ni se mogla odločiti, da bi izpolnila nasvet prednice benediktink. V od narave bolni in prenapeto pobožni naposled zmaga želja: postati benediktinka, čez gnus, ki ga je občutila pred polivanjem. In začela je izpeljivati nasvet prednice Jožefe.

Tako je bil začel »zločin« brez namena izvabiti ali pripraviti ljudi

ob denar — torej »zločin«, ki ne nosi na sebi nikakih znakov paragrafov-ske goljufije.

Ta zločin je psihološko absolutno razumljiv; saj nam življenje svetnikov pripoveduje, kakšne perversnosti so počenjali iz verske prenapetosti, verske histerije in verske blaznosti ljudje, ki se jih danes prištevajo k svetnikom. So še kaj hujšega prestali, kakor polivanje s živalsko krvjo in to vse, da si zaslužijo nebesa In Johanca — navadna od benediktinke — je s potprežljivostjo prenašala smrad živalske krvi na svojem telesu, samo, da si prisluzi pristop k benediktinkam in drugih po-

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1881.

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881.

: obrestne hranilne :

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega

: vloge po čistih :

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega

Rezervni zaklad znaša nad 800.000 kron.

LISTEK

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine. (Dalje.)

Komaj pa so vstopili, že se je izpremenila njihova bakična pesem — najbrže nekakšen »Gaudeamus igitur« v čudne ritme, podobne svetnim spevom, s katerimi so klicali paganski svečeniki starodavnosti svoja božanstva.

H krati so se vsedli v eni vrsti pred steno, ki je stala vrtom črnega kabineta ravno nasproti. Pred vrati kabineta so sedeli zagonetni gostje.

Ivan Dorat je odprl nekakšen alkov z vrati, ki so zavzemala skoraj vso širino te stene.

Oči gledalcev so videle zdaj čuden prizor.

Na dnu tega alkova je stal nekakšen starodaven žrtvenik. Ta žrtvenik od rožnatega granita, je posnema primitivno, sirovo obliko velikih kamnov, ki so služili v časih davnih misterijev za žrtvovanje. Toda njegov temelj je bil okrašen z izklesanimi v grškem slogu in z medaljoni, izmed katerih je predstavljal eden Feba Apolona, boga poezije, drugi Cerero, boginjo že-

tev, tretji Merkurja, boga trgovine in tatvine, torej tudi boga iznajdljivosti.

Na širokem kamnu, ki je ležal ob znožju žrtvenika, je bila izklesana jamica.

Spredaj je stala kadilnica na vlnastem pozlačenem trinožniku.

Na oltarju je stala busta s čudno glavo, režečo se v širokem nasmehu, s kosmatimi ušesi in rogovi na čelu, glava satirja ali favna za nevede oko, za posvečene ljudi pa podoba Pana, velikega Pana, vladarja veselje narave.

Na desni in levi strani oltarja so bile obešene bele tunike in venci od zelenega listja.

In naposled — po neverjetni, a resnični kaprici, nemara mešanici paganstva s krščanstvom, ki pa je bila gotovo prosta vsake bogokletne misli — je visela skoraj skrita za žrtvenikom tudi starodavna slika predstavljajoča Marijo, kako tare glavo peklenski kači!

V izpopolnitev te čudne slike moramo omeniti še, da je imel žrtvenik na svoji desni strani obroč od pozlačenega železa, in da je bil privezan k temu obroču kozlič, pravcat živ kozlič, ovenčan z listjem in cvetjem, ki je žvečil mirno dišečo travo iz napolnjene košarice.

Kakor hitro je odprl to zavetišče in svetišče, je Dorat razdelil svojim prijateljem vence in tunike; v par trenutkih so bili pesniki oblečeni

kakor duhovni kakega delskega templja.

Nato so se postavili na levo stran oltarja in začeli peti grško pesem s preprostim napevom. Ko so odpeli, so korakali po vrsti na desno stran, postavili se tam iznova in zapeli drugo kitico iste pesmi in po istem napevu.

Zdajci pa je umolknilo vse:

Ronsar je stopil h kadilnici in stresel vanjo vsebino pušice, ki jo je bil vzel z oltarja. Bela, lahna megla se je dvignila v zrak in napolnila ves alkov s finim vonjem po žlahtnem kadilu.

In zopet je zadonela počasna, svečana grška pesem.

Sledilo ji je molčanje.

Ronsar se je poklonil pred režečo busto in dvignil roke nad glavo, obračaje dlani navzgor. Začel je svoj svečeniški govor:

»Pani, agipani in favni! Satirji in driadi! Oreade in Napeje! O, vsi vi ljubezni prebivalci gozdov, vi, ki poskakujete in plešete v senci bukev med bršljanom! Vi pogozdni prijatelji dreves, ki živite v šalah, ponosu in svobodi daleč od doktorjev in izpovednikov, daleč od vseh zlobnih pedantov, ki nam tolikanj grene življenje! O, kaj bi dal, da se vam smem pridružiti in biti deležen vaših nedolžnih iger! O, ljubke driadi, in vi, smehljajoči favni, kdaj se bom mogel sklanjati tudi jaz nad

skrivnostjo bistrilh studentev vzpenjati se v dišave gozdov in poslušati padanje listja, igro verveice in mogočno glasbo vej, zibajočih se v vetrovih! Kdaj mi bo dodeljeno, ubežati mestnim ljudem, varljivemu dvoru, duhovnikom, polnim sovražstva, ki streme po uničenju nedolžnih, dvorjanom, bledim petolizcem in sleparjem, kraljem, ki sesajo mozeg svojih narodov, in oborožencem, ki hodijo z meči in arkebuzami ter premišljajo, kako bi morili! O Pan, o Narava! K tebi se zatekajo sanje ubogega pesnika, tebe obožava moja duša, o Pan stvaritelj, prvoborec večnega oplojenja, ljubezen, sladkost, življenje, o, materinsko življenje, ki te oskrunja ljudje s svojimi mislimi o smrti! Sprejmi molitve otrov, o Pan! Sprejmi naše duše v svoje širno krilo! In ker se mi ne smemo približati tebi, naj prešine tvoj duh naše duhove! Vdahni nam ljubezen do svobodnega prostora, do senčne samotne in do žuborečih studentov, o Pan, ti ljubezen do ljubezni, do prijateljstva, narave in življenja! In sprejmi tu našo skromno poklonitev! Naj ti bo prijetna kri tega kozliča, naj te stori naklonjenega našim snom! Naj teče kri tega bitja, ki ti je drago, tebi v dar, naj curlja veselo, kakor bo curljalo vino v naše kupe, ko bomo pili v tvojo slavo, v tvojo mirno slavo, o Pan! v tvojo kraljevsko lepoto, o Narava! na tvojo večno vseoblast, o Življe-

nje! na vašo nevenljivo mladost, o napeje in oreade, o satirji in driadi! ...«

Zbor je povzel svojo pesem s širjim ritmom, in Ronsar je nasul na žareče oglje trinožnika novih kadil; Pontus de Tijar, ki je bil herkul Plejade, pa je stopil ta čas naprej, vzel z žrtvenika dolg noč s srebrnim ročajem, prijel kozliča za roge in ga potegnil h kamnu z izdolbeno jamico.

Trenotek nato je padel v jamico curek krvi.

Pontus ni zaklal kozliča, kakor bi si utegnil kdo misliti; oprasil mu je vrat le toliko, da je bilo zadosteno obredu.

Kozlič, ki se je začutil spet svobodnega, se je stresel živo in se vrnil zobat svojo travo. Pesniki pa so bili slekli med tem svoje bele tunike; cvetne vence pa so obdržali na glavah.

Vrata alkov so se zaprla.

Pesniki so povzdignili glasove in se zvrstili ob zvokih bakične pesmi, s katero so bili pričeli to ceremonijo; tako so izginili v obedno sobo, od koder se je začelo takoj nato žvenketanje kozarcev, smeh in glasno govorjenje.

»To so pač veliki norci, ako niso zares častiljivi modrijani!« je zagrdrnal vitez de Pardajan in zmajal z glavo v svojem skrivališču.

(Dalje.)

stranskih, goljufivih namenov ni imela. To izhaja iz njene izpovedi.

Torej: Kar se Johance kot sodelavke v »Johančnem čudežu« tiče je bila stvar že izza procesa jasna, oz. bi bila lahko jasna.

Kaj počnejo kapucini.

Drugače je pa bilo s kapucini. Tudi njihove namene je potreba nepobito dognati.

»Riečkemu Novemu Listu« se je posrečilo dobiti z avtentične strani podatke, ki pomenijo grozno obzobje ondodnih kapucinov.

Stvar je tale:

Ondotni kapucinski provincijal je sporočil senjskemu škofu Vučiču in ga prosil, da naj pride na Reko, kjer se je odkrila velika svetnica. Škof ni prišel. Poslal pa je vikarja Šnidaršiča in svojega tajnika dr. Starčeviča. Ko so ju pripeljali k Johanci, ki se je takoj začela pred njima producirati. Produkcije so morale biti tako moistrsko izvedene, da sta bila odposlanca presenečena in pod sugestijo svoje okolice sta podala izjavo, da se vrši nekaj nadnaravnega.

Kapucini obiskujejo Johanco.

Ko je bila Johanca pri benediktinkah na posestvu Pogleyen so jo tam večkrat obiskovali kapucini, kar spričuje nje brat Grega, ki tudi povdarja, da do takrat Johanca ni nikdar imela nobenega »trpljenja«. Brat je prav nerad videl, da so kapucini hodili k Johanci in se zapirali z njo v sobo, in enkrat ga je to tako stogotilo, da ji je z železom v roki napotil.

Nameni kapucinskih obiskov.

Benediktinke iz lahko umljivih vzrokov niso bile ravno vesele, da kapucini neprestano obiskujejo le Johanco in zagrozile so in se odločile, da odpuste Johanco in svoje službe. Ko je pa to zvedela Johancina sestra Marija je šla k ondodnemu kapucinskemu provincijalu in prosila in zaklinjala, naj prenehajo kapucini s svojimi obiski, ker sicer bo Johanca ob službo in kaj bo potem z njo. Toda pater kapucin je odgovoril: »Za njo bo lahko!« Ona je angelj. Mi bomo za njo mislili.

In k Johanci na Podmurvice so vodili kapucini bogate žene, ki so bile pobožne. In pred njimi so se vršile predstave.

Duše v vica.

Ko je Johanca pred takšnimi ženskami najprej trpela, je padla v »nevesto« in v tej »nevesti« jo je vprašal (kakor poroča »R. N. L.«) pater Ciril:

»Johanca, sveta mučenica, kaj vidijo sedaj tvoje blage oči?«
»Vidim v vice, kjer duše grešnikov tako strašno trpe« — je odgovorila Johanca v nezvesti.

»Čegave duše vidiš tam? Čigava duša najbolj trpi?« — je vprašal kapucinski pater.

»Ah, eno vidim, eno, dušo matere gospe N. N., kako se strašno muči v ognju.«

»Johanca, sveta mučenica, vprašaj to dušo, kaj bi njena hči tu na svetu morala storiti za njo, da preneha trpeti in da pojde v nebo?«

»Ah, sveta milost božja, grozno se muči v vica njena duša. Za odkup zahteva dušo, da njena hči proda vse svoje premoženje in da da denar kapucinom za zidavo cerkve« je odgovorila Johanca.

To torej je bil namen kapucinov.

»R. N. L.« pravi: Izgleda tako, da so kapucini izrabljali Johancin »čudež« zato, da bi s tem pobožne ženske s pomočjo Johance postrašili s peklenjskimi mukami in jim tako izmamili denar.

To je del novih odkritij, ki so priobčeni v »R. N. L.« in vsled katerih se bo ondodna oblast morala zginiti in prijeti pa ne Johanco, temveč druge.

Stajersko.

Maribor. (V hudih stiskah.) Že opetovano smo omenili, da se nahaja vsa naša nemško-nacionalna gospoda v hudih stiskah. Poskrbela jim je to dovolj znana afera poslanca in podžupana mariborskega H. Wastiana. Vse nacionalno imperatorsko zmagonosje pričinja sumljivo in nevarno pokati in vedno hitreje se bliža dan, ko se zruši vse skupaj v prah. Skandal postaja čim mučnejši, ker Wastian ni odločil do danes niti enega svojih mandatov docela, marveč v resnici si pridržal svoja mesta faktično. Poskusi, ga pripraviti do tega, da odloži ne le podžupanstvo in načelstvo »Sliđmarka« docela, da odloži svoja poslanska mandata ter se sam izroči sodišču, so ostali istakotno doslej popolnoma brezuspešni.

Vladajoči nemško-nacionalni klikovi so s tem prisiljeni, vztrajati v brezdelju in gledati, kako jim nasprotniki kos za kosom njihovi poziciji jemljejo. Vrh vsega se še pričinja opazati močna nevolja v samih nemško nacionalnih vrstah radi izpraznjenega mesta podžupana. Umljivo je to vsekakor, kajti, sodeč po današnjem, bi morala nastati grozna zmeda, čim bi župan nenadoma obšel, ali pa bi bilo župansko mesto sploh izpraznjeno. Javno mnenje postaja čim dalje tim nujnejše, da treba Wastiana zlepa ali zgrda odstaviti. Vladajoča večina se pač ne bo v stanu, dolgo protiviti.

Kapfenberg. (Krähwinkel.) Na kapfenberški železnici gospodari neomejeno neki Matuszik. Ta mož je seveda reichsbundovec in ima že zaradi tega prav veliko »moč«. Mož pa ima na glavi vsled svojega samolastnega postopanja, vse polno mase. Včasih pušča progo čisto brez nadzorstva; zlasti, kadar gredo njegovi reichsbundovci v Gradec na zborovanje. Ob nekem takim slučaju je postavil na uvozni del postaje nekega odslovljenega pismonošo. Ko je vlak privozil, je postavil znamenje na »dvomljivo« in — bežal v postajo vprašati, če je dobro naredil, nakaž je starejši železničar s svetilko moral vlak spremeniti na postajo. V drugem slučaju se je zljubilo nekemu prožnemu moštru domu. Matuszik mu je dovolil, da je vzel — stroj in se sam z njim odpeljal domu k počitku in jutraj — v službo. Železniška uprava vse to mirno trpi. Postaja bo kmalu dobila ime »Kapfen - berg«.

Gradec. (Volitev podžupanov.) V četrtletu sta bila izvoljena dva podžupana za mesto Gradec. Ker prvi podžupan je izvoljen dr. Bercht in socialni demokrat Ausobsky. Za Ausobskega so glasovali vsi socialisti in 15 zastopnikov uradništva, članov občin, sveta. Predno je prišlo do volitve, so se skoro dve uri kregali. Ko je bila znana izvolitev Ausobskega, so priredili posamezni nacionalci hrupen kraval, ki pa ni dolgo trajal. Vsega je dobil Ausobsky 31 glasov. Z Ausobskym je prišel prvi soc. dem. v Gradcu do podžupanstva.

Studenci pri Mariboru. (Povožena.) V sredo popoldne je prišla 19-letna Marija Babič vsled nepredvidnosti pod težak tovorni voz, pri čemur ji je bila zlomljena noga. Težko ranjeno so prepeljali najprej na korški kolodvor, od tam pa v bolnico.

Sv. Ana na Kremberku. (Poboj.) Dne 6. t. m. sta šla posestnik Jurij Golob in kočar Matija Slinšek v poznem mraku domov. Tik pred Sv. Ano jima je zastavilo par precej njenih fantov pot. Ker se niso hoteli umakniti, je Slinšek enega od njih porinil v stran, pri čemur se je fant zvrnil v cestno strugo. To je bilo njegovim tovarišem znamenje, da so se navalili na oba moža. Se predno so tema prihiteli na pomoč drugi, je dobil Golob z nekim kolom močan zamah po glavi, ki mu je lobanjo natrl. Krivca so prijeli.

Smolnik pri Rušah. (Rana smrt.) V sredo je umrla hčerka občespoštovanega veleposestnika G. Jurkota, Katica. Pred komaj par tedni se je bila pri nekem delu prehladila, na kar je pričela bruhati kri. Vsi poizkusi, vsa zdravniška pomoč, vse je bilo brezuspešno. V cvetu svoje mladosti, pridna, ljubeznjiva in lepa, je morala leči v prerani grob. Bila ji lahka zemlja pohorska!

Iz Ormoža. (O nemškutarjih.) Ormoška nemškutarija ne da miru. Nemško-nacionalna žila postaja tem renegatom naravnost od sile vroče. Kjer le morejo, dela ta banda svojo zgago. Ker pa drugod nimajo zadostno voljenih tal, so se vrgli na prišli slovensko dečo, ki ji ob vsaki priliki vsiljujejo svojo nemčursko nestrpnost. V šoli se jemlje učencem in učenkam tudi najmanjšo pravico do materinščine. Bog varuj, da bi kje se dva slovensko pogovarjala. Skregajo jih kot pse, če jih ne zapirajo. Zunanji šole ti otroci, zlasti mlajši, seveda pozdravljajo nemški, pa ti ne znajo dati nemškega odgovora. Starejši, zlasti dečki, pa so nekateri docela podivjani. Tepejo in zasramujejo svoje slovenske tovariše in tovarišice. Šolsko nadzorstvo seveda za to ve, a ne stori nič proti temu. Nasprotno: zdi se nam, da daje za vse take in tem enake slučaje celo potuho...

Naši klerikalci agitirajo za »Slov. Stražo« in delajo reklamo za nepotrebne katoliške »Orle«. Slepijo s tem svoje ljudi, naše slovenske starše, češ, skrbimo za katoliški in narodni naraščaj. Na delu naših nemčurjev se najbolj kaže, kako malovredno so klerikalne besede. »Orle« snujejo, domovino, narod rešujejo s tem... Laži! Saj jim je samo za težko prislužen denar svojih pristajšev, za slovensko dečo jim pa ni prav nič mar. Ona se pogublja v rani mladosti, se izpirja in postaja sramota svojih roditeljev. Vzrok pa so klerikalci, ki delajo le zdražbo in nič drugega!

Dnevni pregled.

»Gospodom od stanu« gre za čas. Poslanska zbornica, ki edina ima in bi v ustavni državi pravico odločevati o usodi finančnih temeljev državne uprave, je izdelala novo o osebnem dohodninskem davku in jo poslala gosposki zbornici. Gosposdije v gosposki zbornici so si pa kar enkrat vtepli v glavo, da te postavbe ne potrdijo in ne potrdijo, kakor da bi imeli le razni grofi od božje previdnosti dar delati postavbe. Ko je poslanska zbornica nekaterim zahtevam ugodila, drugim ne, je to gosposde tako stogotilo, da postavbe tudi v tej izpremenjeni obliki niso sprejeli. In zakaj ne? Ne radi bistvenosti, ali radi vsebine postavbe. Ne, ne. Iz same nagajivosti. Gosposdije v gosposki zbornici hočejo pokazati moč in dokazati, da je politična munija močnejša kot demokratizem. Baron Buber je dejal: Zdaj ali nikoli bomo naučili poslance respektu. No, če je v poslancih kaj časti tedaj se ne bode dali ugnati, pa če jim žuga tudi § 14. Uporabe § 14. ne bodo poslanci krivi, temveč trmoglavost političnih izmozgancev ter vlade, ki ne zna teh gospodov k pameti pripeljati. Te dni se nam prav zabavne reči obetajo!

Kaj pomeni poskus izzet-paše?

»Cas« piše o tem zelo primerno sledeče: Turčija je odnehala s svojim poskusom (osvojiti si Albanijo), da bi se ne zamerila trozvezi. (Turki so prej mislili, da bi s takim presenečenjem Evropi ustregli, ker bi bila kočljivo albansko vprašanje na ta način najbolje rešeno.) Iz tega pa sledi sledeči nauk: 1. Da sedanji albanski voditelji kljub temu, da dobivajo podporo od Avstrije in Italije niso zanesljivi in ostajajo še nadalje turški privrženci (izmail Kemal in drugi sedaj seveda zelo hite pošiljati razne izjave, češ da z Izet-pašo niso bili v zvezi. Boje se namreč za denar in za zaupanje!) 2. Da je avtonomna Albanija še vedno vprašanje bodčnosti. 3. Da sploh ni gotovo, da Albanci sprejmejo vladarja, ki jim ga določi Evropa (v Albanijo zakopani milijoni se bodo torej slabo obrestovali!) 4. Sedaj ima Albanija pet gospodarjev: Izmail Kemal v Valoni, Esad-paša v Draču — Deta Zaku v Lješju — Vat Maraski v Medui — angleški admiral v Skadru — in Preuk Bib Doda v miriditski Albaniji. Ti so drugi na drugega ljubosumni in se pripravajo zaradi mel. Ljudje pa sami ne vedo, komu naj se pokoravajo in služijo onemu, kdor več plača. Torej popolna anarhija, slabša od prejšnjih časov, ker se ne bo hotel nihče umakniti. Kdo iz teh voditeljev bo priznal kakega Wieda. — Tako »Cas«.

Egejski otoki in ministrski predsednik Asquith. Ministrski predsednik Asquith pride v Pariz, da poseti Doumergueja predno odide slednji h carju Nikolaju na Rusko. Na dnevnem redu je rešitev vprašanja Egejskih otokov, vsled katerih je prišlo zadnji čas do resnih in precej ostrih konfliktov. Listi so poročali celo o nevarnosti izbruhov vojne, ki je grozil med Grčijo in Turško. Asquith, vodilna oseba ministrskega sveta v Angliji, bo dalje časa konferiral s francoskim min. predsednikom in z drugimi odličnimi francoskimi politiki, da si razjasnijo vprašanje Egejskega otočja in nemške vojne misije v Carigradu ter razmerja velesil na pram Albaniji. Potovanje ima torej velik političen pomen, in vsi krogi pričakujejo, kakšni bodo sklepi teh odločujočih faktorjev, na katere se polaga velika važnost. Triple-ententa ne bi hotela biti z Balkanom še enkrat presenečena. Najnovejši, odločbe Enver-beja so dale povod, da se je triplecenta odločila k temu koraku. Za sedaj se je odločil Asquith v Pariz, nakar pojde Doumergue v Petersburg, da bo vse razmerje in tak današnjega političnega stanja jasnejši in bolj gotov.

Izjava Hilmi paše. Turški poslanik na Dunaju, Hilmi paša je izjavil, da je Turčija vodila lojalno politiko samo z ozirom na Albanijo. S tem je dokazala svoj desinterese v Albaniji in predala njeno sodbo v roke velevlasti. Zato tudi spoštuje zaključek velevlasti, da postane Albanija avtonomna država. Bil je čas, ko se je Turčijo opozorilo z merodajne strani, naj zastavi ves svoj vpliv v Albaniji in postavi tudi svojega guvernerja; toda Turčija, »poštena država, ki skrbi za blagor mladoletnih« je nepošten nasvet odbila, ker ni hotela delati ovir! Danes ni za drugo politiko razlogov. Kar se tiče glasov o Izzet paši, je treba najprej počakati nadaljnjih vesti. Ne sme se tudi zabit, da živi v Carigradu in ostali Turčiji na tisoče Arnaytov. Mogoče se interesira Izzet paša za Albanijo le zavoljo tega, ker je to njegova »ljubljenca zamljica« (to je verjetno!) Enver bej pa ni samo junak, temveč tudi dober državnik, ki se mu ne smejo očitati šovinistični nameni. To je torej vse, a čimur je

mogel Hilmi paša opravičiti svoje rojake. Njegove tolažbe so pa precej žalostne, kajti vsak ve dandanes, zakaj je »dobra zemljica« Izzet paši tako pri srcu; nič boljše in drugače ni z Enver-bejem, ki bo brzkone kmalu pokazal svoje šovinistične zobe!

Odredbe albanske vlade. Vsled najnovejših dogodkov v Albaniji bi se lahko mislilo, da je provizorična (?) albanska vlada zavarovala svoj hrbet proti morebitnim poskusom Turkov, da proglasijo nad »državo« svojo suvereniteto. V neki službeni objavi pa je stopila na povsem drugačno pot. Vlada (v kakšnem jeziku, bogsigavde!) je priobčil razglas albanskemu ljudstvu, ki pravi: »Mednarodna navada je, da se zabranjuje vsemu brodovju one države, s katero se živi v sovražnih stikih, zasidranje v lukah. Raditega sklepa je provizorična vlada prepovedala vsem grškim brodovom pristati v albanskih lukah.

Kaj poročajo turški listi? Turški listi pišejo, da niso turški službeni krogi v nikaki zvezi z zadnjo akcijo, glede Albanije. Vest, da je bivši vojni minister Izzet paša v zvezi z albanskim gibanjem, so absurdne. Turčija ne išče v Albaniji ničesar.

Wledu še ni odleglo. Seveda, kako bi bilo to sploh mogoče, ko je tako brezprimerno prijetno živeti na tuje stroške! On namreč ne misli, da bo treba garancij tudi od ruske in francoske strani, njemu zadostuje, le pisan »blek« udanih mu držav, ki so ga pripravile sploh do tega, da sme za kralja roparjev. On je prav dobre volje in poln upanja, da ima protekcijo na vseh vetrovih in se pripravljajo, da stopi v Draču in Valoni na posvečena albanska tla. Kako bo pripravljeno ljudstvo na vsprejem, bomo lahko povedali pozneje enkrat.

Essad-paša dementira. Trdi, da ni podpiral grškega prevrata v južni Albaniji.

Ruski car Nikolaj je sprejel v avdijenci bolgarskega poslanika, generala R. Dimitrijeva.

Venizelos in San Giuliano v obljemu. Zadnje dni sta konferirala v Rima poldrugo uro. Giuliano je priredil Venizelosu na čast dejeneur.

Konkordat med Srbijo in Vatikanom. V pogajanjih je prišlo do izrednih težkoč, ker zahteva srbska vlada nad katoliškimi duhovniki v novoosvojenih kraljih svojo suvereniteto.

K notici, ki jo je zadnjič v vašem cen. listu objavil g. K. Resch konstatirajte na podlagi tozadevnih spisov, da je bil sel kartonazne tovarne le A. Ropret, ki je tudi lastnik omenjene tovarne, ki jo je kupil z vsem inventarjem vred od prejšnjega lastnika in da je zato popolnoma neutemeljena vsaka beseda, ki govori o vsiljivosti. Kdor je podjetje kupil in plačal zanj tisočake, ta je njegov lastnik in je s tem vsako preterkovanje odveč. G. A. Ropret ima pravico do vsega kar je s tovarno v zvezi, tedaj tudi denar sprejemati — in vsaka tozadevna notica drugačne vsebine ima namen delati zmešnave pred plačniki, proti čemur se bo kazensko postopalo, če ne bo drugače.

Vzključna obravnava afere Rosmann-Golija se vrši v sredo, 14. t. m. pred novomeškim vzključnim sodiščem. Vsebinska te obravnave datira še na ponesrečeni Jarčev shod z dne 27. julija pre. leta v novomeškem Rokodelskem domu nazaj. Takrat je vladni praktikant Golija razžal novomeškega župana Rosmana. Golija je bil enkrat obsojen, drugič pa oproščen. Vzključno sodišče bo izreklo še le končno veljavno razsodbo. K razpravi je vabljenih 35 prič in bo obravnava ves dan trajala.

Iz Sežane. Sežanska mladina namerava zopet otvoriti plesne vaje, ter vabi vse prijatelje plesa, k prvi vaji, ki bo v torek dne 13. t. m. ob polu 8. uri zvečer v dvorani hotela »Alle tre corone«. Podučevalo se bo: Četvorko, Tri-top, Črnogorko, Češko besedo in razne druge lepe pleske. — V zaključek teh vaj se priredi tudi letos »mladinski ples«, ki je obče znan in prištevani med najlepše prireditve v Sežani. O tem plesu bomo še pravočasno poročali.

Stroj mu prerezal levo roko. 19-letnemu tovarniškemu delavcu Janezu Rozmanu, ki službuje v tovarni Zabret in drug v Britofu pri Kranju je te dni stroj pri snajenju prerezal levo roko. Rozman je moral iskati zdravniške pomoči v deželni bolnici v Ljubljani.

Kri si je zastrupil. Ključavničarski pomočnik Franc Ilgner iz Ribnice se je te dni pri delu zbolzel z železom v desno roko in si je zastrupil kri.

Deklica je odpeljal. 18letni voznik Franc Plevka iz Volešne pri Rokicanih na Češkem je odpeljal dne 20. p. m. osemnajstletno služkinjo Berto Hamplovo iz Cerhovic ter se je tri dni potepal z njo po gozdih okrog Volešne. Na Sveti dan se je deklica vrnila kmateri. Ljubimec jo

je zapustil. Plevko zasleduje orožništvo.

Ljubljana.

— Veselo vest sporočamo našim naročnikom in čitateljem. Od prihodnje nedelje naprej bo imel »Dan« vsako nedeljo humoristično prilogo, ki bo stala samo 2 kr. ali 4. vin. novega denarja. »Dan« s prilogo bo stal 10 vin. Lahko pa se bo kupil tudi »Dan« brez priloge. To prilogo smo hoteli dati našim naročnikom in čitateljem že z novim letom, pa so bile tehnične ovire. Upamo, da bomo s tem vsem ustregli, upamo pa tudi, da bodo naši prijatelji nas v tem podpirali. »Dan« bo prinašal, kakor doslej vsak dan karikature. Ker pa se tekom tedna nabere mnogo gradiva, smo se odločili, da damo povrh še humoristično tedensko prilogo. Slovenci smo zdaj itak brez humorističnega lista — zato bo naša tedenska priloga tembolj dobrodošla. Začeli bomo z malim, ako bom videli, da gredo naši čitatelji, naročniki, sodelavci in drugi z nami — bomo prilogo razširili. Torej na delo za »Dan«.

— Iz Zelene jame. Ker postane kmalu meščani, Vam hočem g. urednik povedati samo nekaj o nas samih. V Zeleni jami so zelo veseli, ko bi se v resnici to zgodilo, da bi postali tukaj meščani in se znebili Oražmova kraljestva. Namen je pa popolnoma drugačen. Klerikalci v Mostah so jo zavozili, sedaj si ne vedo pomagati drugače, ali dajo Moščane Ljubljancem, ali mora pa Oražem zapustiti županski stolec in mora izginiti. Ljudje ga ne marajo in tudi tiste stranke ne h kateri on pripada, pa magari če postavi občanom same zlate gradove. Zadnje deželno-zborske volitve so pokazale, da Oražem in Mavsar ne bodeta delala nobenih kupčij več. Pri občinskih volitvah se je tema dvema možakarjema posrečilo, da sta spejala na led tudi take, ki so se šteli, da so voditelji socialistov. Ni čuda, da so drugi sledili svojim voditeljem, ki so se prav malo ali pa skoraj nič zanimali za volilno gibanje. In tako so zmagali klerikalci. Kakšni gospodarji so, se bode v kratkem pokazalo.

V Zeleni jami niso možčanski ali posavski klerikalci, da bi se z njim počelo, kar bi Oražem hotel, ampak v Zeleni jami so ljudje, ki mislijo s svojimi glavami. Ako so se pustili enkrat speljati na led se ne bodo dali še drugikrat, oni hočejo svojo storjeno napako popraviti s tem, da bodo obrnili hrbet svojim izdajicam. To Oražem že dobro čuti, za to se nas hoče iznebiti, mi mu bomo prav hvaležni, ako se to zgodi prav kmalu, niti eden se temu ne bode upiral. Nam se zdi čudno, zakaj so občinski možje pri sebi glasovali nasprotno, menda zato ker dobivajo od občine podporo. V imenu Zelene jame nimajo ti možje prav nobene pravice glasovati. Ti možje imajo svoje volilce na Posavju in v Mostah (klerikalce) — in te naj oni zastopajo. Zelena jama se mora danes še ravno tako šteti, kakor takrat, ko še ni v nji stanoval nobeden občinski odbor-nik.

— Zelena jama je danes zlati rudnik za možčansko občino in to naj bi dali klerikalci proč. Zelena jama danes plačuje Oražma, njegove sluga, plačuje občinska pota in občinske reveže, vzdržuje več kakor polvico možčanske občine. Zelena jama, v kateri je že blizo 80 posestnikov, ki so večinoma volilci l. razreda, pa nima od občine niti počene-groša. Nasprotno je pa Oražem v Zeleni jami marsikateremu precej občutno škodoval. Kar pa ni mogel napraviti Oražem, mu je pa pomagal njegov kompromisar Mavsar. Že takrat, ko je prišla slavnoznana komisija v Zeleno jama, sta pokazala svojo ljubezen do Zelene jame. Tisti par klerikalcev, kateri se nahajajo še pri nas, ne pridejo v poštev, ti se bodo prepričali, da ste nam sovražni. Ti sedijo le še zaradi častihlepnosti v občinskem odboru. Gremo staviti, da bi Kalanov Gašper odtehtal vseh pet. Tako izgleda naša inkorporacija, gosposdije klerikalci okoli Oražma; prav nobeden se ne bode jokaj za vami, ker nam je za vas ravno toliko, kakor za lanski sneg. Ne samo Zelena jama bi se rada vas znebila, tudi Vodmat in Selo nista temu nasprotna, kar vsi dobro vedo, kaj jih čaka. Oražem pa je jezen tudi zato, ker je v občini, kjer je deželni glavar Šusteršič častni član občine in je dne 1. decembra l. l. tako imenitno pogorel pri volitvah v deželni zbor.

— Društvo c. kr. poštinih in brozovanih uslužbencev je priredilo si noči plesni venček v dvorani »Mestnega doma«. Svirala je godba c. kr. 27. pešpolka. Za javno je bilo preskrbljeno vsestransko tako, da so prišli vsi in vsak na svoj račun. Med

odmorom se je igrala vesela burka »Ozdravljena ljubosumnost«, nalašč za ta večer prišla v Ljubljano iz našega najbližnjega juga. Za mladi svet so skrbele ljubke gospice s šaljivo pošto v originalnih poštnih uniformah. Zraven tega si je odbor zagotovil iz balkanskih držav popolno vojno pošto, ki se je dobro obnesla. Kdor še ni videl vojne pošte, kako so Balkanci na priprosti pa gotov način preskrbeli svoje vojaštvo z dnevno pošto, ta je včeraj vse to na lastne oči videl. Večer je bil prav zabaven in vesel. Za krepčilo je skrbel g. Stepič na splošno zadovoljnost.

— **Mestno drsališče.** Na mestnem drsališču pod Tivolijem sviral bode pri ugodnem vremenu danes od 3.—5. popoldne »Jubljanski društveni orkester«.

— **Nesreča.** Ključavničarskega vajenca Pavla Škopca je te dni pri igri sunil po nesreči tovariš Blaž Logar, ki je uslužben pri tvrdki Kastele in Žabkar v desno nogo s tako silo, da se je Škopcu zlomila noga v členku.

— **Pri sankanju si odgriznil jezik.** 10letni sprevednikov sin Anton Kovačič iz Novega Vodmata št. 175 si je te dni pri sankanju odgriznil jezik. Moral je iskati pomoči v tukajšnji deželni bolnišnici.

— **Ribja kost mu obtičala v grlu.** 18letnemu monterju Ivanu Dermoti, ki je uslužben pri tvrdki Šarc, je te dni obtičala v grlu ribja kost. V deželni bolnici so mu spravili ven.

— **Levo nogo si je zlomila.** 9letna delavka hči Jožefa Švajger iz Rožne doline 195 je šla te dni v šolo. Med poljo pa je padla deklica tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo. Prepeljati so jo morali v bolnico.

Komu je znano, da bi bila dotičnikom, ki hočejo svojo srečo poskusiti s srečkami, dana k temu ugodnejša prilika, kot z nakupom turške srečke? Kdor čita današnji oglas glavnega zastopstva Češke industrijske banke, gotovo ne bo dalje premišljeval ter takoj zahteval natančnejših pojasnil, ki ga bodo tako zadovoljila, da prav gotovo postane naročnik turške srečke in z njo spojene srbske državne srečke iz leta 1888, ali srečke italijanskega rudečega križa.

— **Kako hudo se človek lahko speje na led,** o tem se je moral nedavno prepričati neki londonski trgovec s podobami, ki je plačal za slovito sliko nekega starega slikarja okroglo milijon kron. Predstavljaj-

mo si strmenje moža, ki je doma pri natančnem opazovanju spoznal, da je navidezno pristna silka ponarejena in le neznatne vrednosti. Seveda opravičljiva bi bila ta pomota, zakaj težko je, pri starih umetnih izdelkih razločevati pristno od nepristnega. — Kar pa je nedopustno, je to, če gospodinje pri nakupu najvažnejših živil vzamejo ponarejeno blago namesto pristnega. Tako na primer je nemogoče, da bi se namesto pristne Kathreinerjeve Kneippove sladne kave dobil manjvredni posnemek, če se pazi na to, da je na zavoju silka župnika Kneippa. Ti zakonito zavarovani izvorni zavoji ohranjajo vsebino čisto in snažno in jamčijo za pristnost Kathreinerjeve Kneippove sladne kave, ki je danes spriča svojega kavnega okusa, ki ga je dosegla s posebnim pripravilnim načinom, naprimernejši in najizdatnejši nadomestek za kavo.

— **Drvenje za tangom,** jako zabavna burleska v dveh delih, ki se predvaja še danes in jutri v kinematografu »Ideal«, je imela očeraj pri prvih predstavah najlepši uspeh. Slika nam kaže, kako sedaj vse drvi za tangom. Pozamezne prizore tega drvenja je težko opisati, videti se mora film. Smeha ne manjka. Zanimiva je tudi ameriška drama črna zarota.

Trst.

Tatvina v znesku 40.000 K. K tej tatvini se nam še poroča: Pred nekoliko dnevi se je zglasilo neko dekle, staro okrog 24 let, v posredovalnici za brezposelne služkinje, ki se nahaja v ulici Nuova 27. Dekle je naprosilo lastnico posredovalnice, neko Filomeno Rosso, naj ji preskrbi kako službo služkinje pri kaki boljši družini. Lastnica Rosa ji je tedaj naročila, naj se gre ponuditi gospe Emiliji Motti, stanujoči v ulici S. Lazzaro, ki potrebuje ravnokar sobarico. Dekle je odšlo, in zglasilo se je v resnici pri imenovani gospi. Ta jo je tudi sprejela v službo. Služkinja se je vedla zelo dostojno in je delala prav pridno, tako, da se je kmalu priljubila gospe. Imenovala jo je Marija, njenega priimka pa si ni zapomnila. — V torek zvečer se je pripravljala g. Motta v gledališče, in Marija jo je stregla in ji pomagala pri toaleti. Ko se je gospa oblekla in napuščala, je vzela iz železne blagajne nekaj svojih lepotic ter se jih je nadela. Nato je zaklenila blagaj-

no, njene ključke je nato spravila v miznico, ključ miznice pa je skrila pod vzglavje na posteljo. Nato je odšla v gledališče Verdi. — Ko je prišla okrog 12. ure domov, je odšla v svojo sobo ter si je najprej snela svoje dragulje, s katerimi se je bila pokazala v gledališču. Šla je po ključek pod vzglavje in je odprla z njim miznico. Ali, kako se je začudila, ko je zapazila, da ji manjka v miznici večja svota denarja, ki se je nahajal v dveh predalčkih. Najprej ji je prišlo na misel, da so obiskali njeno sobo tatovi, vendar ko je opazila, da se nahajajo ključki blagajne v predalu, se je nekoliko potolažila. Ko pa je odprla s ključki blagajno, je ostmela, zakaj blagajna je bila popolnoma izpraznjena. Ne samo, da je izginil ves denar, kar ga je bilo v njej, ampak izginile so bile tudi vse dragocenosti, razni lišpi in poleg tega tudi razni vrednostni papirji v skupni vrednosti okrog 40.000 K. Ukradene dragocenosti: prstani, brilanti, biserne ovratnice itd. so vredne okrog 35.000 kron, vrednostni papirji 2100 K denarja pa je bilo nad 2200 K. — Gospe je pričela klicati nato služkinjo Marijo, a ta se ni oglasila. Šla je tedaj s strahom v njeno sobo, a ta je videla, da je Marijin kovček odprt in prazen, Marije pa ni bilo nikjer. Bila je tedaj prepričana, da je Marija tatnica. — Po telefonu je naznanila vso zadevo policiji, ki je prišla kmalu na to na mesto ter je vzela vso reč na zapisnik. Policija pa ni bila samo prepričana, da je služkinja tatnica, ampak je dognala, da je mogel pomagati Mariji tudi kdo drugi, kak moški, zakaj v sobi, kjer se je izvršila tatvina, je bilo po tleh vse polno cigaretnih odpadkov. — V stanovanju ni opazil oni večer nihče kaj sumljivega. Vratar trdi, da ni odšel zvečer nobeden moški v stanovanje, ravnotako ni videl oditi iz hiše nobenega človeka do 10. ure zvečer. — Gospa se ni mogla spomniti priimka svoje služkinje Marije, a ko je hotela pokazati stražnikom njen potni list (dekle je namreč od neke iz Italije), je gospa konstatirala, da ga je vlekla Marija s seboj. — Kam je odšla z dragulji in denarjem? Morda v Italijo z večernim parnikom, ki vozi v Benetke ob 12. uri zvečer. — Pozneje se je izvedelo v oni posredovalnici, da se je bila vpisala dekle za Marijo Bassi. Če je to njeno pravo ime, ni znano. Policija je izdala za tatnico tirnico. Če se policiji posreči prijeti prebrisano, to je vprašanje. Gospa je zelo žalostna po draguljih, vratar pa ne, ker jih ni imel nikoli.

Turki v Trstu? Danes, 8. januarja so prišle senkaj brzajavne vesti, da plove parnik »Merano« proti Trstu z 200 turškimi vojaki, ki so se skušali izkrcati v Valoni. Jutri imajo dospeti v Lazaret Sv. Bartolomeja. V Trstu prestopijo na kak Lloydov parnik, ki jih odpelje v Carigrad.

Zadružna gostilna N. D. O. je bila primorana se izseliti iz svojih dosedanjih prostorov v ul. Caradori št. 18 vsled ogromnega povišanja stanarine in nepraktičnih prostorov za gostilniško obrt. Odbor je najel druge prostore v ul. Commerciale št. 7, blizu kavarne Fabris, nasproti nekdanje Brunnerjeve tiskarne. Opozarjamo na otvoritev, ki se bo vršila v soboto, dne 17. januarja t. l. Zvečer bo sviral domači orkester ter bo pelo več pevskih zborov. Opozarjamo cenj. udeležnike plesov, da je gostilna odprta do 4. ure zjutraj in da se dobi med odmorom tudi večerja in najboljša vina. Podpirajte svoje lastno podjetje!

Najnovejša telefonska in brzajavna poročila.

GOSPOSKA ZBORNICA NAGAJA.

Dunaj, 10. januarja. Gosposka zbornica je danes izvolila 26člensko komisijo, ki naj bi s 26člensko komisijo iz parlamenta uredila postavbo o osebnem dohodninskem davku. Gosposka zbornica je izvolila same nasprotnike in sovražnike parlamenta. V ponedeljek bo prav zanimiva seja. (Poslanci imajo priliko pokazati svojo vrednost!)

VALONSKA VLADA DRŽI Z IZET PAŠO.

Pariz, 10. januarja. Listi prinajajo iz Valone: V Valoni in drugih mestih vlada velikansko razburjenje. Mednarodna kontrolna komisija je namreč dognala in ima dokaze, da drži provizorična vlada v Valoni z izzet pašo. Avstro-ogrski in italijanski zastopniki so se telegrafično obrnili na svoje vlade po nove vojne ladje, ki naj priplovejo v alhanske vode. Žandarmerijski oficirji se boje, da nastane revolta, ki bo osvobodila turške oficirje. Komisija zahteva novih varnostnih odredb. (Lepa avtonomija bo to!)

NIŠ BODOČA PRESTOLICA.

Budimpešta, 10. januarja. Iz Belgrada prihajajo poročila, ki pravijo, da se delajo priprave za preložitve prestolice iz Belgrada v Niš. Niš postane gospodarsko središče Srbije; Skopje pa bo letna rezidenca srbske kraljevske rodbine.

DRŽAVNI KANCELAR.

Frankfurt, 10. januarja. Oficirji, ki so povzročili Saverske dogodke, so oproščeni, tudi Forstner. Stališče državnega kanclerja je omajano, dnevi so štet.

NA PRSTE JIM BODO GLEDALI.

Pariz, 10. januarja. Anglija, Francija in Rusija bodo te dni nastopile proti trozvezi s protestom radi ustanovitve albanske banke, katero hočeta Avstro-Ogrska in Italija s svojim kapitalom osvojiti, dasiravno londonski sklepi določajo, da se bo ta banka ustanovila na mednarodni podlagi.

RUSIJA SE NE BO UDALA.

Carigrad, 10. januarja. Prihodnje dni bo Rusija poslednjič in energično nastopila v Carigradu s svojimi zahtevami radi nemške vojne misije na Turškem. Ravno isti korak podvzame Rusija v Berlinu.

EGEJSKI OTOKI.

Rim, 10. januarja. Vprašanje Egejskih otokov se reši gotovo v tem smislu, da bo zahtevam Grčije vsaj v glavnem udovoljeno, zato bo na Grčijo morala odnehati z vprašanj južnoalbanske meje, ki bo taka, kakor jo zahteva Italija. Med italijansko in med grško vlado je v tem smislu najbrže že dosežen popoln sporazum.

Drugo je pa vprašanje, kako stališče zavzame Turčija nasproti taki rešitvi vprašanja Egejskih otokov. V Carigradu so v tem oziru intrantsigentni do skrajnosti in se z veliko vnemo pripravljajo na odpor. Turčija sicer nikjer v Evropi ne bo imela zaslombe, ako bi izzvala konflikt z Grčijo, navezana bi bila sama na sebe, ampak v vseh turških krogih je zavladal po zadnjih uspehih (Odrin itd.) velik optimizem in hafi se je, da se Turčija z vso odločnostjo upre temu, da bi Grčija dobila otoke ob maloazijski obali.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Kdor še ne pozna Kathreinerjeve Kneippove sladne kave, kupi naj si je zdaj en zavoj in naj jo poskusi.

Za izdelovanje te, že 23 let priljubljene in priznane najboljše kavine pijače je bila zgrajena nova velika tvornica. Z najmodernejšimi stroji in najboljšo napravo se je slovito Kathreinerjevo postopanje za izdelovanje „pristnega Kathreinerja“ še nadalje izboljšalo.

Če je bila Kathreinerjeva že vedno od naibolišega naiboliše, tedaj prekaša v dovršeni sličnosti okusa zrnate kave sedaj sama sebe.

Aromatična, izdatna, krepka, pri tem zdrava in poceni: Je Kathreinerjeva.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Vedeti Vam je potrebno! Uporabljivi pri zdravnikih in profesorjih najnovejši varuh in zdravstveno pristojni ženskam. Pojasnila zastoni. Dr. Strnjšek, zastopstvo Ferdinand Modre. Jesenice na Savi, Gorenjsko. 1411-2

Spretna šivilja želi službe na dom, k boljši rodbini. Naslov pove »Prva anonimna pisarna«.

Marljiva mladenka z lepo pisavo, katera je pri stariših, se sprejme takoj. Naslov v »Prvi anonimni pisarni«.

Odda se meblovana soba s posebnim vvhodom iz stopnic v Slomškovi ulici 13./I. 1412-1

Išče se izurjenega cirkularista za žaganje frizen. Vstop takoj. Ponudbe na »Prvo anonimno pisarno«.

Sluga

za prodajalno, mlajša moč, samec se sprejme takoj v drogeriji Ant. Kane, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribuna“ Gorica, Tržaška ulica št. 26, prej pivovar Gorjup. Zaloge dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. itd.

F. Batjel

Gorica, Stalna ulica št. 2-4. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Namesto K 12—, samo K 5—

20.000 parov usnatih čevljev na zadrgo z dobro zbitimi usnatimi podplatmi, ki so bili pripravljani za Balkan, so mi zaostali vsled vojne. Ker moram zalogo v kratkem razprodati, prodajam čevlje pod izdelovalno ceno za samo K 5—. Dobijo se v vsaki velikosti za gospode in dame. Razpošilja po povzetju. Export ARNOLD WEISS, Wien VI. Gumpendorferstrasse, 139/25.

Kdor hoče imeti res zanesljivo in trpežno uro, fino izdelane verižice, prstane i. t. d. naj ne prezre trdke **Ivan Ravnihar, urar** Ljubljana, sv. Petra c. 4.

Pozor! Pozor!

85.000 parov čevljev, 4 pari čevljev K 9—. Zaradi večjega nakupa čevljev najnovejše oblike razpošilja spodaj označena trdka 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na zadrgo, rjavih ali črnih s trpežno zbitimi podplatmi, jako elegantnih, vsi 4 pari samo K 9— po povzetju.

K. Schuhwaren-Export A. Ges. Krakov (Avstr.) Esterag 8—572.

Ako ne ugaja, zamena dovoljena ali denar nazaj. Pri naročilu je navesti velikost v centimetrih ali številka.

Nad K 20—

dnevno zaslužka! Velika trdka ur in draguljev išče

zastopnike.

Ponudbe: F. BUDA, Trst, via Scalinata št. 1.

Rajmund Bizjak

urar in zlatar TRST Campo S. Giacomo 4.

Velika zaloga žepnih in stenskih ur, regulatorjev in budilk prvovrstnih tovarn. Velika izbira urarskih potrebščin.

Lep mladenič!

Železniški uradnik želi spoznanja z mlado in pošteno Slovenko v svrhu ženitve. Želi se nekaj premoženja. Strogo tajno.

Samo resne ponudbe poslati pod „Zvezdan“ na „Adria“, anonimna reklamna specijacija Trst.

Kavarna „CENTRAL“ Ljubljana.

Vsaki večer brez izjeme

koncert.

Vso noč odprto.

:: Vstop prost. ::

KUČ

zdravniško priporočeno kri tvoreče vino daje moč in zdravje.

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po poštne povzetju K 450. Edina zaloga

Br. Novaković,

veletrgovina vina, Vermoutha, Marsale, Malage, Konjaka, žganja itd.

Ljubljana.

Slovenci!

Ciril-Metodove

Dobijo se povsod!

Glavna zaloga pri IVAN PERDAN-u v Ljubljani.

Kupujte in zahtevajte povsod edino-le Priznane najboljšje!

Išče se trgovski pomočnik, stareja prva moč za konfekcijsko stroko, večje tudi v aranžiranju izloz. Plača od K 200— naprej. Nastop s 1. marcem 1914. — Nadalje blagajničarka, katera more dati K 100 do K 200 kavcije, dobra v računanju, zmožna tudi za kontoar. — Plača dobra. — Nastop takoj ali s 15. januarjem 1914.

O. Bernatović, Angleško skladišče oblek, Mestni trg št. 5-6.

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botra in botre je, da se posluži v edini slovenski urarni in zlatarni

Alojzija Povha, Trst

ulica del Rivo št. 26 (Sv. Jakob). Cene nizke. Bogata izbira.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima pol-belega 2-80K; belega 4 K; belega puha- stega 5-10 K; velefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfin- nejši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, mo- drege, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavicama, 80 cm dolgi, 60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglav- nice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm široka 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za nengajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S. Benisch, Dešenice 790, Češko.

Ta fini družinski Konzert - Gramofon

velikost skrinj- ce: 38+38+22, livnik: 50+45, koles: 4. Prži- sson, zvočnica: Omega, Stark- ton, z 10 novimi dvo- stranskimi plo- škami en album :: za dvanajst :: plošč in 1000 ff. igel stane z embalažo vred samo K 60.

Najnovejši

: gramofon :

brez livnika, velikost skri- njice: 44+38+31 z vsem kakor zgoraj navedenim,

za gostilničarje z vmetom 6 ali 10 vinarjev

s mo 65 kron.

Ti gramofoni se pro- dajajo samo v svrhu reklame do 1. marca 1914, pozneje pa zo- pet po prejšnjih znat- no višjih cenah.

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Zastopnik avstr. gramofonske družbe na Dunaju in drugih svetov. trdk. Edina tvorniška zaloga gramofonov in godbenih automatov. — Največja zaloga plošč na Kranjskem. — Lastna delavnica za popravilo vseh vrst godbenih strojev.

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborna upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Radi prešle sezije

se razprodaja vsa zimska in jesen- ska konfekcija pod polovično ceno; zlasti klobuki in čepice po zelo zni- žanih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6. Telephon 132.

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti le s srečko!

Turška srečka je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka,

ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 in 200.000 zlatih frankov, ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici,

Pozor! Prihodnje žrebanje se vrši 1. feb. 1914.

1 turška srečka in 1 srbska državna srečka iz l. 1888 (glavni dobitki 100.000, 75.000 in 20.000 frankov) z 9 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo K 5—

1 turška srečka in 1 srbska italijanskega rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto na me- sečne obroke po samo 6 kron.

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno.

Ceške industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani 2.

Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.

Mizarstvo: Zaloga pohištva in tapetniškega blaga **J. Pogačnik** Ljubljana Marije Terezije cesta 13-18 (Kolizej)

Zaloga spalnih

ter jedilnih sob

v različnih najnovejših slogih.

Vsakovrstno drugo

pohištvo.

Priznane solidno blago

ter najnižje cene.